

Anteckningar från möte med Mölndalsåns vattenråd den 27 januari 2022

Närvarande: Stig Samuelsson, Södra skogsägarna (ordf.)
Anders Enelund (M), Mölndals stad (v. ordf.)
Sassi Wemmer (MP), Bollebygds kommun
Bengt Johansson (M), Härryda kommun
Erik Lagerström (L), Härryda kommun
Linda Harald, Härryda kommun
Ann Rane, Mölndals stad
Emma Pettersson Dolderer (C), Göteborgs stad
Josefine Evertsson, Miljöförvaltningen i Göteborg
Axel Lindqvist, Lerums kommun
Leif-Henrik Andersson, Mölndals Kvarnby
Thomas Ericsson, Mölndals Kvarnby
Torbjörn Löfgren, Mölndalsåns Fiskeråd
Michael Nilsson, Naturskyddsföreningen Härryda
Leif Lithander, Naturskyddsföreningen Mölndal
Mikael Cremlé, Länsstyrelsen, Pkt 5 Kalkning
Malin .Frisell, Länsstyrelsen, Pkt 5 Kalkning
Maria Axbrink, Göteborgsregionen (GR), Pkt 5 Kalkning
Hannes Byström, EnviroPlanning AB, Pkt 6 Våtmarkskartläggning
Ragnar Lagergren, Kontaktperson Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Monica Dahlberg, GÄVVF/Göteborgsregionen (GR), sekr

1. Mötet öppnas

Ordförande Stig Samuelsson öppnar mötet.

2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes med tillägg för övrig fråga från Stig Samuelsson.

3. Föregående mötes anteckningar

Anteckningarna godkändes och läggs till handlingarna.

4. Meddelanden

- Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram (ÅP) kommer att prövas av regeringen. ÅP 2016-2021 fortsätter gälla i de delar som ännu är aktuella till dess att ÅP för 2021-2027 är fastställda. De nya miljö kvalitetsnormerna (MKN) gäller.

MÖLNDALSÅNS VATTENRÅD

c/o Göteborgsregionens kommunalförbund
Besök Anders Personsgatan 8 | Post Box 5073, 402 22 Göteborg
Tel 031-335 50 00 | Fax 031-335 51 17
www.vattenradlavast.se/molndalsans-vattenrad

5. Information om kalkningen inom Mölndalsåns ARO – Mikael Cremlé, Lst

Mikael Cremlé från Länsstyrelsen informerade om kalkningen inom Mölndalsåns avrinningsområde. Mikael's presentation är utsänd och finns publicerad på vattenrådets hemsida.

Fråga ställdes om vems om bestämmer hur länets kalkningsbudget används; svar: det gör Länsstyrelsen.

6. Information om Våtmarkskartläggning i Härryda kommun – Hannes Byström, EnviroPlanning AB

Hannes Byström från EnviroPlanning presenterade resultaten från den kartläggning av våtmarker i Härryda kommun som de genomfört inom ett LONA-projekt på uppdrag av Naturskyddsföreningen i Härryda samt Härryda kommun. Presentationen finns publicerad på vattenrådets hemsida.

Återvätning av våtmarker viktig fråga att arbeta vidare med då det minskar risk för översvämningar, bidrar till ökad biologiska mångfald och binder CO₂.

För att komma framåt viktigt att informera markägare t ex de i fiskerådet. Finns planer på att ordna infoseminarium till hösten. Finns pengar att söka hos Skogsstyrelsen. Kan vara ett projekt för vattenrådet i samverkan med andra aktörer. Fortsatt diskussion vid nästa möte med vattenrådet.

7. Information om Regleringsstrategi för Mölndalsån, – Leif-Henrik Andersson, Mölndals kvarnby

Thomas Ericsson (biträdande Byålderman) och Leif-Henrik Andersson (Vattenkontrollant) från Mölndals kvarnby informerade om den nya tappningsstrategin.

Mölndals stad äger nu 100% av Mölndals kvarnby.

2,85 m som kan regleras i V Nedsjön. Man bygger upp vatten under våren för att det ska finnas under sommaren och lämnar sedan plats under hösten. Den här säsongen kommer det bli svårt att fylla på inför sommaren p g a lite nederbörd. I den nya tappningsstrategin har nivåerna som ska hållas höjts. Bör upp ytterligare 22 cm i Nedsjöarna till mars för att gynna gäddans lek. Måste samtidigt alltid tappa minst 400 liter/sek. I Sjön Sturven ska nivån hållas jämn för att inte störa Lommens häckning.

Michael Nilsson framhöll att det är bra att man tar hänsyn till olika arter i tappningsstrategin, men att det vore värdefullt att få skriftligt på vilken strategi/hänsyn han har för olika arter och var.

Viktigt att resonera kring vad ett ändrat klimat kan få för konsekvenser och hur t ex återvätning av våtmarker (se pkt 6), som skulle ge mindre vatten till sjöarna, skulle påverka tappningsstrategin. Thomas informerar om att Sweco nu arbetar med en reglermodell för hela Mölndalsåns ARO. Michael frågar om de vill ha input i arbetet; Ja, vore bra att skicka något samlat från vattenrådet. Tas upp på nästa möte.

Ragnar påpekar att det ju också krockar i arbetet med den Nationella planen.

Länsstyrelsen ska ha möte med Mölndalskvarnby nästkommande vecka för att diskutera hur den kan komma att påverka regleringen i systemet kopplat till MKN.

8. Dagens art – Michael Nilsson, SNF

Fiskgjuse

Skyddad rovfågel som lever av fisk. Ryttnar ("står stilla" i luften genom att kraftfullt, men inte nödvändigtvis snabbt, flaxa upp och ned med vingarna) vid jakt. Bygger i talltoppar nära sjöar eller våtmarker och får 2-4 ungar. Enda arten i sitt släkte. Har funnits i 15 miljoner år.

Kan väga upp till 2 kg, är 52-60 cm mellan vingspetsarna och kan bli upp till 26 år gamla. Finns ca 4000 par i Sverige. Paren håller ihop och flyttar till Västra Afrika över vintern. Finns spridd över hela världen.

Finns fem par inom Mölndalsåns ARO. Fiskar gärna i grunda vikar i t ex Rådasjön. tar sig även ut havet för att fiska (plattfisk har hittats vid Yxsjön). Flyger då först upp till hög höjd och glidflyger sedan. Ungarna etablerar sig oftast inom en radie på 10 mil. Predation från Berguv och Havsörn.

Är lätt att störa när de häckar varför det är viktigt att informera om att de måste lämnas ifred. Påverkas också lätt av miljögifter som kvicksilver och PFAS då de som rovdjur, så kallade toppredatorer, kan lagra vissa långlivade föroreningar i ännu högre koncentrationer än bytesdjuren, ett fenomen som kallas biomagnifikation. De allra högsta halterna av miljögifter hos levande organismer finns därför ofta i däggdjur och fåglar som livnär sig på fisk eller andra djur i vattenmiljön, till exempel rovfåglar och sälar.

9. Remiss: Vattenskyddsområde med föreskrifter för Rådasjön och Norra Långvattnet – Ann Rane, Mölndals stad

Ann Rane från Mölndal informerade om förslaget till vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för Rådasjön och Norra Långvattnet som nu är ute på remiss. Anns presentation är utsänd och finns publicerad på vattenrådets hemsida.

Vattenrådet avser att lämna ett yttrande. Synpunkter till Monica senast 4 februari. Hon sammanställer sedan dessa till ett svar.

10. Vattenrådets finansiering, finns något nytt att rapportera gällande beslut i kommunerna?.

Härreda: Ärendet bordlades i höstas och tas upp igen vid KS den 10 februari.

Har sedan mötet sagt ja till finansieringen på 103 000 kr/år

Lerum: Har sagt ja till finansieringen på 10 000 kr/år

Bollebygd: Har sagt ja till finansieringen på 31 000 kr/år

Göteborg: Har sagt ja till finansieringen på 133 000 kr/år

Mölndal: Har sagt ja till finansieringen på 73 000 kr/år

11. Bordet runt – Information och reflektion från vattenrådets representanter om vad som är på gång i de olika kommunerna/organisationerna som berör Mölndalsåns ARO (Stående punkt)

Mölndal

KS har beslutat om ett utvecklat och förstärkt arbete i Mölndal inför 2022 när det gäller vattenförvaltning. Arbetet är under uppstart.

Översiktsplanen ska ut på granskning i februari-april.

Vid Forsåker sker:

- Provsponning vid intaget utförs denna vecka (v 4), därefter fattas beslut om metodval för fortsättningen.
- Arbetet vid Vattenplatsen/Diagonalbron fortlöper som planerat.
- Arbetet med bypassrören beställs prel i början på feb. Spontarbetena för rören är påbörjade inne på området.
- Angående dom avseende vattenkraftverket så kommer den att överklagas till MÖD.

Klimatanpassningsåtgärder i Mölndalsån:

- Arbetet i Ståloppet är klart. Finplanering exvis trädplantering görs i vår.
- Gångbron är på plats och öppen.
- I april/maj byggs fångdamm vid Stensjö dämme, därefter leds i princip allt vatten via hävertledningen under tiden då arbete görs med Stensjö dämme och Södra Grevedämnet. Minitappning leds i ån.
- Arbete (på mark) vid norra Grevedämnet pågår.

TRV:s projekt för järnvägen Gbg-Borås kommer med nytt samrådsmaterial i slutet av februari.

Arbetet med att planera och titta på detaljplaner som berörs har inletts.

Kålleredsbäcken:

- Mölndal har kompletterat till GÄVVF om en ytterligare provtagningspunkt i Kålleredsbäcken under 2022.
- Förankring av lokalt åtgärdsprogram för att nå MKN pågår.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ställde fråga till vattenmyndigheten om det är ekologisk status eller morfologiskt tillstånd som behöver nå måttlig status, vilket inte är helt uppenbart när man läser MKN.

Svaret från Vattenmyndigheten var att det är både och. *”Den sammanvägda ekologiska statusen ska vara minst måttlig ekologisk status och samtidigt ska morfologiskt tillstånd förbättras från dålig till måttlig status.”* Det mindre stränga kravet innebär alltså att både kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd och ekologisk status måste nå minst måttlig status.

12. Rapportering från vattenrådets pågående projekt, vad har hänt sedan sist?

- Politikerutbildning (Michael, Emma, Torbjörn, Stig & Niklas)

Presentation vid KS i Härryda den 13 januari. Den gick bra och det kom bra frågor. Michael drog presentationen för vattenrådet.

Nu börjar kommunerna ha fysiska/hybrid KS-möten och de som är ansvariga i övriga kommuner bör boka upp tider för presentationer även där.

De som utsetts från respektive kommun är: Anders E (Mölndal), Sassi W (Bollebygd), Robert B (Lerum, bör kanske samordnas med info från Sävveåns vattenråd) och Emma D (Göteborg). De får i uppdrag att boka in tid för vattenrådet på kommande KS/KF med tid på ca 20-30 minuter.

Kanske bör politiker från samtliga kommuner bjudas in till bussresa inom Mölndalsåns AR till våren?

- Möten med tjänstepersoner (Michael, Emma, Torbjörn, Stig & Niklas/Matilda)
Avvaktar med att boka in träffas med kommunernas tjänstepersoner tills efter vi har träffat politikerna.
- Rapport från projekt:
 - Inventering av vandringshinder – vägtrummor
Info på nästa möte.
 - Skyltprojekt (Michael, Emma, Elisabet, Josefine (Göteborg) & Monica).
Har tyvärr saktat ner då det saknas representanter från två av kommunerna nu när Emma Nevander från Härryda är föräldraledig och Lisa Rex från Mölndal slutet.

Ann meddelar att hon tar med sig frågan till Mölndal.

Ny representant från Mölndal är Michael Slätt.

Monica har sedan mötet haft kontakt med Thomas Hammarlund, miljöchef i Härryda, för att se hur vi ska hitta en ersättare för Emma. Han har lovat återkomma inom kort.

13. Övriga planerade aktiviteter/projekt för vattenrådet inkl. idébank för framtiden.

- Planerade
 - Besök vid Forsåker och Stensjödämme i samband med möte (behövs lokal för det ev Mölndals museum) till våren (april/maj) 2022 (Anders E, Mölndal).
 - Vandring längs Mölndalsån nära GR. Lämpligt när ombyggnationen av bron vid dämnet är klar. *Enligt tidplanen slutet av september 2022.*
 - Viktigt att utveckla samarbetet med kommunerna, t ex genom att svara på kommunernas ÖP.
ÖP för Mölndal är nu ute på remiss, svar senast 3 april. Tas upp på nästa möte.
- Nya förslag
 - Emma informerade vid förra mötet om att det avsatts 325 miljoner inom LONA för våtmarksprojekt, med 90%-ig finansiering.

Michael informerade då också om att Naturskyddsföreningen planerar att söka inom dessa för ett kunskapshöjande seminarium om våtmarker och bjuda in markägare och kommuner. Vattenrådet är intresserade av att delta i projektet som en part. Detta kan kanske kombineras med bussresa (se pkt 12, Politikerutbildning) där man kan visa på både påverkade och opåverkade våtmarker.
Angeläget att arbeta för återvätning då det ger många positiva effekter (se pkt 7, Naturskyddsföreningen)

Torbjörn föreslår då också att vi vid kommande möte avsätter tid för att diskutera vad vattenrådet ska arbeta med och hur vattenrådet ser på utvecklingen inom avrinningsområdet.

**14. Från förbättringsbehov i VISS till konkreta åtgärder med avsedd effekt –
Josefine Evertsson, Miljöförvaltningen i Göteborg**

Frågan skjuts till nästa möte pga tidsbrist.

15. Hemsidan www.vattenradivast.se/molndalsans-vattenrad (Stående punkt)

Monica uppmanar att komma in med synpunkter och förslag till ny information att lägga upp på hemsidan, går bra att göra även mellan mötena om man kommer på något.

16. Övriga frågor

- Stig meddelar att han avser att sluta som ordförande i vattenrådet i april.

Valberedningen (Torbjörn Löfgren och Bengt Johansson) får i uppdrag att till nästa möte ta fram förslag till ny ordförande.

17. Nästa möte

Nästa möte blir den 23 mars 2022 kl 09:00-12:00 på GR men möjlighet att vara med via Teams.

/Monica Dahlberg, sekr.